

EURÓPAI PARLAMENT

2004

2009

Plenárilülés-dokumentum

A6-0134/2008

8.4.2008

JELENTÉS

a nyersanyagok és alapanyagok kereskedelméről
(2008/2051(INI))

Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság

Előadó: Jens Holm

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS	6
A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE.....	6

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a nyersanyagok és alapanyagok kereskedelméről (2008/2051(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a szegénység felszámolására irányuló kereskedelemről és fejlesztésről szóló 2002. szeptember 3-i¹, a világban tapasztalható éhínségről és a legszegényebb országokkal folytatott kereskedelem akadályainak felszámolásáról szóló 2003. január 30-i², a nemzetközi kávépiacon tapasztalható válságról szóló 2003. április 10-i³, a kereskedelemről és a szegénységről (a kereskedelmi politikák meghatározása a kereskedelemnek a szegénység enyhítéséhez való legnagyobb mértékű hozzájárulása érdekében) szóló 2006. június 1-jei, az energiaár-növekedés makrogazdasági hatásáról szóló 2007. február 15-i, a Globális Európa – a versenyképesség külső szempontjairól szóló 2007. május 22-i, az EU kereskedelmet célzó támogatásáról szóló 2007. május 23-i, valamint a kereskedelemről és az éghajlatváltozásról szóló 2007. november 29-i állásfoglalásaira,
- tekintettel a 2000. szeptember 8-i millenniumi nyilatkozatra, amely meghatározza a Millenniumi Fejlesztési Célokat (MDG-k) mint a nemzetközi közösség által a szegénység felszámolása érdekében együttesen megállapított kritériumokat, és tekintettel annak a 2005. szeptember 14–16. között rendezett 2005-ös globális csúcstalálkozón történt értékelésére és felülvizsgálatára,
- tekintettel három éghajlatváltozással foglalkozó kormányközi munkacsoport (IPCC) által készített, „Éghajlatváltozás 2007: természettudományos alapok”, „Éghajlatváltozás 2007: hatások, alkalmazkodás és sebezhetőség”, valamint „Éghajlatváltozás 2007: az éghajlatváltozás enyhítése” című, 2007-ben közzétett jelentéseire,
- tekintettel a Bizottságnak a Tanácshoz és az Európai Parlamenthez intézett, „Mezőgazdasági termékláncok, függőség és szegénység – Javaslat európai uniós cselekvési tervre” című közleményére (COM(2004)0089),
- tekintettel a Tanácshoz, az Európai Parlamenthez, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz és a Régiók Bizottságához intézett, „Globális Európa: nemzetközi versenyképesség – Hozzájárulás az EU növekedési és munkahely-teremtési stratégiájához” (COM(2006)0567), valamint „Globális Európa: Szorosabb együttműködés az európai exportörök piacra jutásának elősegítése érdekében” (COM(2007)0183) című bizottsági közleményekre,

¹ HL C 272 E, 2003.11.13., 277. o.

² HL C 39 E, 2004.2.13., 79. o.

³ HL C 64 E, 2004.3.12., 607. o.

⁴ HL C 298 E, 2006.12.8., 261. o.

⁵ HL C 287 E, 2007.11.29., 548. o.

⁶ Elfogadott szövegek, P6_TA(2007)0196.

⁷ Elfogadott szövegek, P6_TA(2007)0203.

⁸ Elfogadott szövegek, P6_TA(2007)0576.

- tekintettel a Tanácshoz és az Európai Parlamenthez intézett, „a fémipari ágazatok versenyképességéről - Hozzájárulás az EU növekedési és munkahely-teremtési stratégiájához” című bizottsági közleményre (COM(2008)0108),
 - tekintettel az ENSZ szervezésében Pekingben tartott Nők Negyedik Világkonferenciáján 1995. szeptember 15-én elfogadott nyilatkozatra és cselekvési platformra,
 - tekintettel az Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezet (FAO) „Az állattenyésztés hosszú árnyéka” című, 2006-ban közzétett jelentésére,
 - tekintettel az ENSZ Kereskedelmi és Fejlesztési Konferenciájának (UNCTAD) munkájára és az UNCTAD következő, XII. nemzetközi konferenciájára, amelyre 2008. április 20–25. között kerül sor a ghánai Accrában,
 - tekintettel a Tanácshoz, az Európai Parlamenthez, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz és a Régiók Bizottságához intézett, „Tematikus stratégia a természeti erőforrások fenntartható használatáról” című, 2005. december 21-én közzétett bizottsági közleményre (COM(2005)0670),
 - tekintettel a G8-csúcstalálkozón Heiligendammban, 2007. június 7-én aláírt, „Növekedés és felelősség a világgazdaságban” című nyilatkozatra, különösen annak „Nyersanyagokkal kapcsolatos felelősség: átláthatóság és fenntartható növekedés” című fejezetére, amely szerint „a szabad, átlátható és nyitott piacok alapvető fontosságúak a globális növekedés, a stabilitás és a fenntartható fejlődés tekintetében”,
 - tekintettel a versenyképességgel, energiával és környezettel foglalkozó magas szintű munkacsoport 2007. június 11-i negyedik jelentésére, amely támogatja a jól működő szabad és tisztességes globális nyersanyagpiacon alapuló nyersanyag-politika kialakítását, amely a kereskedelem-politika, különösen a nemzetközi több- és kétoldalú megállapodások alkalmazása útján biztosíthatja, hogy az EU és a harmadik országok nyílt és torzulástól mentes piacokat támogassanak,
 - tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
 - tekintettel a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság jelentésére (A6-0134/2008),
- A. mivel a nyersanyagok és alapanyagok alatt mezőgazdasági élelmiszertermékeket, mezőgazdasági alapanyagokat, fémeket, ásványokat és energiatermékeket kell érteni, amelyek ipari termékek nyersanyagaként szolgálnak, feldolgozott, feldolgozatlan vagy újrahasznosítható termékek formájában, mint pl. az ócskavas,
 - B. mivel az EU gazdasága nagy mértékben függ a harmadik országokból származó nyersanyag-behozattól, és a nyersanyagokhoz való hozzáférés alapvető szerepet játszik az EU versenyképességében,
 - C. mivel a nyersanyagok legutóbbi áremelkedésének eredményeként elmaradt a gazdasági fejlődés az Európai Unióban, és ez az EU versenyképességét fenyegeti,
 - D. mivel a jövőben várhatóan világszerte tovább nő a nyersanyagok iránti kereslet; mivel ennek a növekedésnek az oka a gazdaságilag felemelkedő országok gazdasági fejlődése

lesz,

- E. mivel korábban a nyersanyag- és alapanyagárak rövid távon rendkívüli ingadozást mutattak, és a helyzet idővel tovább romlott amiatt, hogy a túltermelési fázisokat hiányidőszakok követték, azonban a jövőben az árszint várhatóan magasabb marad,
- F. mivel a nemzetközi piacokon a közelmúltban tapasztalható áremelkedések nem leplezhetik azt a tényt, hogy a nyersanyagok és alapanyagok árát a késztermékek árával összehasonlítva hosszú távú csökkenő tendencia jellemzi,
- G. mivel ezek az áremelkedések – különösen azok, amelyeket a gazdaságilag felemelkedő országok iparági céljából kezdeményeztek – kihívásokat jelentenek az EU feldolgozóiparának versenyképessége számára, és a nyersanyagellátás biztonságával kapcsolatban hosszú távú kérdéseket vetnek fel,
- H. mivel a 141 fejlődő országból 95 exportbevételének legalább 50%-a az alapanyag-kivitelből származik,
- I. mivel az Európai Unió fő versenytársnak tekinthető a nyersanyagokkal és alapanyagokkal folytatott nemzetközi kereskedelemben, nem utolsósorban nyersanyagok nettó importőreként,
- J. mivel az európai ipar sajátosságaiból adódóan az Európai Unió versenyképessége és gazdasági fejlődése nagymértékben függ a nyersanyag-behozattól,
- K. mivel számos példát lehet hozni olyan harmadik országok szakpolitikájára és intézkedéseire, továbbá a feltörekvő országokban az alapanyagokhoz való szabad és tisztességes hozzáférés akadályozásának tendenciája figyelhető meg, amely korlátozza az EU vállalkozásainak nyersanyagokhoz és alapanyagokhoz való hozzáférését,
- L. mivel a kutatás és az innováció megerősítése fontos szerepet játszik a fenntartható nyersanyagellátás ösztönzésében,
- M. mivel a STABEX, SYSMIN és FLEX rendszerek tükrözik az Európai Unió arra irányuló múltbeli és jelenlegi törekvéseit, hogy támogassák az áruk és bevételek instabilitása által sújtott fejlődő országokat,
- N. mivel a nyersanyagok és alapanyagok nemzetközi piacán tapasztalható közelmúltbeli áremelkedések oka az olyan feltörekvő gazdaságokból származó kereslet jelentős megnövekedése, mint amilyen Kína, India és Brazília, továbbá a megváltozott időjárási viszonyok, egyes exportáló országok bizonyos korlátozó gyakorlatai, valamint a bioüzemanyag-piac és az állattenyésztés fellendülése, illetve az értékpapír-piaci spekuláció,
- O. mivel a nők alkotják a világ azon szegényeinek jelentős részét, akik létfenntartásuk és megélhetésük biztosítása érdekében gyakran vannak a nyersanyag- és alapanyag-beszerezésre, -termelésre és -feldolgozásra utalva,
- P. mivel a nemzetközi közösség kinyilvánította, hogy a Millenniumi Fejlesztési Célok között a szegénység felszámolása érdekében meghatározott, 2015-ig teljesítendő konkrét

- célkitűzéseken keresztül nemzetközi erőfeszítésekre van szükség; mivel kellő figyelmet kell fordítani az alapanyagokat illető kérdések döntő jelentőségére a fejlődő országokban,
- Q. mivel a természeti erőforrások fenntartható hasznosítása a felelősségteljes kormányzás előmozdítása esetén csökkenthetné a szegénységet és előmozdíthatná a gazdasági fejlődést; mivel a természeti erőforrásokban bővelkedő országok kormányainak gyengesége szegénységet, korrupciót és konfliktusokat is eredményezhet,
- R. mivel az éghajlat változik, és e változást az emberi tevékenység okozza; mivel a nyersanyag- és alapanyag-kitermelés, -termelés és -feldolgozás üvegházhatást okozó gázok jelentős kibocsátásával jár; mivel az EU ipara egyre több megszorításra kényszerül e kérdés orvoslása érdekében, és ez versenyképességének rovására megy,
- S. mivel az Európai Unió jelenleg nem rendelkezik következetes stratégiával a gazdaságának versenyképességét a nyersanyagokhoz való hozzáférés terén fokozódó verseny miatt fenyegető kihívásokkal való szembenézésre,

Biztonságos nyersanyagellátás az EU számára és a nyersanyagokhoz való világgpiaci hozzáférés biztosítása

1. hangsúlyozza a nyersanyagokhoz és alapanyagokhoz való hozzáférés fontosságát az EU gazdasága számára, mivel az EU-n belül számos nyersanyag nem áll rendelkezésre;
2. aggodalommal állapítja meg, hogy a világgpiacon növekedhet a nyersanyagok iránti kereslet; aggasztják a közeljövőben tervezett feltárások kapacitásának korlátai; megállapítja, hogy az európai vállalkozások korlátozott mértékben vesznek részt harmadik országokban a nyersanyagok kitermelésében;
3. aggasztja az a tendencia, hogy a kereskedelmet torzító intézkedések révén a harmadik országokban korlátozzák a nyersanyagokhoz való szabad hozzáférést, elismeri ugyanakkor, hogy az országok jogosultak a nyersanyagokhoz való hozzáférés környezetvédelmi okokból vagy szükség esetén kritikus ellátáshiány kezelésének céljából történő korlátozására ; ezt a jogot más belpolitikai intézkedésekkel összefüggésben kell gyakorolni;
4. aggasztják azok a beruházási tevékenységek, amelyek célja a nyersanyagokhoz való jobb hozzáférés, és amelyek nem felelnek meg sem a tisztességes és szabad verseny normáinak, sem a felelősségteljes kormányzás és a fenntarthatóság elvének;
5. kéri a Bizottságot, hogy támogassa a nyersanyag-újrahasznosítással, valamint a nyersanyagok hatékony és gazdaságos felhasználásával kapcsolatos technológiák terén folyó kutatásra és fejlesztésre irányuló beruházásokat; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy kutatási tevékenységeikben biztosítsanak nagyobb súlyt ennek a célkitűzésnek;
6. sürgeti a Bizottságot, hogy továbbra is foglalkozzon a Világkereskedelmi Szervezet (WTO) keretében a nyersanyag-piacokhoz való szabad és tisztességes hozzáférés kérdésével; kéri a Bizottságot, hogy aktívan törekedjen megvalósítani azt a célkitűzést, hogy többoldalú jelleggel eltöröljék a nyersanyag-ágazaton belül a kereskedelmet torzító intézkedéseket, teljes mértékben tiszteletben tartva egyúttal a fejlesztési célú

korlátozásokat a legkevésbé fejlett országok számára;

7. kéri a Bizottságot, hogy fektessen nagyobb hangsúlyt a nyersanyagpiacokhoz való szabad és megkülönböztetésmentes hozzáférés kérdésének a szabadkereskedelmi megállapodásokról vagy a WTO-hoz való csatlakozásról szóló kétoldalú tárgyalások során; célként tűzi ki, hogy a nyersanyag-ágazatban a kereskedelemtorzító intézkedések eltörlését tegyék az esetleges megállapodások fontos célkitűzésévé, a fejlesztési célok teljes mértékű tiszteletben tartása mellett; hangsúlyozza, hogy ez a célkitűzés fontos kritériuma lesz majd minden esetleges megállapodásnak az Európai Parlament által végzett értékelésekor;
8. kéri a Bizottságot, hogy piacra jutási stratégiájának keretében foglalkozzon a nyersanyagok kérdésével; üdvözli a nyersanyag-ellátásról folytatott konzultációt; felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki következetes stratégiát a nyersanyag-ellátásról; kéri, hogy e tevékenységek valamennyi szakaszába vonják be az Európai Parlamentet,

A nyersanyagoknak a fejlődő és különösen a legkevésbé fejlett országok hasznára fordítása

9. sajnálatát fejezi ki, hogy számos fejlődő ország, és különösen a legkevésbé fejlett országok olyan nyersanyagok és alapanyagok termelésétől függenek, amelyek ingadozó ára hosszú ideje csökken, ami komoly akadályt képez a szegénység enyhítésének és az MDG-k megvalósításának, felismeri azonban, hogy az alapanyagok árának emelkedése hozzájárult ahhoz, hogy egyes, alapanyagoktól függő fejlődő országok külföldi elszámolásai jelentős mértékű javulást mutattak; hangsúlyozza azokat a lehetőségeket, amelyek a termelő országok számára a nyersanyagkészletek saját feltárásából és kezeléséből adódóan nyílnak, az átláthatóság és a tisztességes verseny alapvető szabályainak tiszteletben tartása mellett;
10. felhívja a Bizottságot, hogy törekedjen arra, hogy a kereskedelem torzulását okozó tényezőket azáltal szüntessék meg, hogy e kérdéseket kétoldalú konzultációk és tárgyalások során felvetik, és támogassa az új WTO-szabályok többoldalú szinten történő kialakítását;
11. a fejlődő és különösen a legkevésbé fejlett országokban támogatja az arra irányuló jelenlegi erőfeszítéseket, hogy gazdaságukat diverzifikálják, és a termelési folyamat későbbi szakaszaiban fejlesszék gazdasági tevékenységeket, amelyek kiterjednek a feldolgozásra és a forgalomba hozatalra is, hogy a minőséget, a termelékenységet, és a nagyobb hozzáadott értéket képviselő termékek termelését ösztönözzék; ösztönzi a Bizottságot, hogy támogassa a nemzeti alapanyag-fejlesztési és -diverzifikálási stratégiákat, szükség esetén az Európai Fejlesztési Alapból nyújtott támogatással;
12. úgy ítéli meg, hogy a fejlődő országok körében a regionális gazdasági keretek létrehozása és a fokozottabb regionális együttműködés rendkívül fontos szereppel bír az említett országok fenntartható gazdasági fejlődését illetően; e tekintetben hangsúlyozza a dél–dél kereskedelem szerepét az említett országok gazdasági fejlődésében;
13. úgy ítéli meg, hogy támogatni kell a hosszú távú regionális gazdasági és kereskedelmi együttműködést, és amely szabadkereskedelmi megállapodásokat eredményezhet;

megállapítja ugyanakkor, hogy a szabadkereskedelmi megállapodások esetében különféle regionális összefüggésekben nehézségek merülhetnek fel; úgy ítéli meg, hogy az EuroMed szabadkereskedelmi megállapodásnak prioritást kell kapnia, tekintettel a nyersanyag-kereskedelem jelentőségére ebben a régióban;

14. bátorítja a fejlődő és különösen a legkevésbé fejlett országokat, hogy végezzék el a szükséges beruházásokat, és konszolidálják a gazdasági diverzifikációt megerősített infrastruktúra- és intézményi kapacitásépítés, továbbá a gazdasági fejlesztést illetően a felelősségteljes kormányzás előmozdítása révén, valamint azáltal, hogy megkönnyítik a kistermelőktől származó termékeknek a helyi piacra történő eljutását és forgalmazását, ami megerősíti a regionális integrációt és a méretgazdaságosságot is; ösztönzi a Bizottságot, hogy a kereskedelmi célú segélyezést a fejlesztés jelentős eszközeként alkalmazza, valamint hogy erősítse meg a meglévő technológiatranszfer-mechanizmusokat, különösen az éghajlatváltozás kezelésének eszközeként; kéri a Bizottságot, hogy a nyersanyagokból származó bevételek átláthatóságát olyan programok útján segítse elő, mint amilyen a kitermelő iparágak átláthatóságára irányuló kezdeményezés (EITI) folyamata is;
15. ösztönzi a Bizottságot és az EU vállalkozásait, hogy támogassák a környezetbarát technológiák átadását, és eszközöljenek befektetéseket ezen a téren;
16. elismeri, hogy a dohai fejlesztési forduló tárgyalásai jelentős mértékben csökkenthetik a vámok növekedését; megállapítja, hogy az Európai Unió a „mindent, csak fegyvert ne” kezdeményezés révén fokozatosan máris megszüntette a legkevésbé fejlett országokból származó mezőgazdasági termékekre kivetett vámokat és számos AKCS-országból származó mezőgazdasági termékekre kivetett vámot is felszámolt a gazdasági partnerségi megállapodások révén, ezenkívül támogatja a fejlődő országokat a különleges termékekre, valamint a piacaik és a termelés fenntarthatóságának hatékony védelmi mechanizmusaira vonatkozó szabályok meghatározásában és végrehajtásában;
17. kéri az Európai Unió tagállamait és globális partnereit, beleértve a feltörekvő gazdaságokat is, hogy erősítsék meg a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) alapvető munkaügyi szabványait és a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) alkalmazandó iránymutatásait, különösen a nyersanyagok kitermelésével és finomításával kapcsolatosan; úgy véli, hogy a civil társadalom és a nemzeti parlamentek bevonása elengedhetetlen a környezetvédelmi és társadalmi-gazdasági szempontból fenntartható fejlődés eléréséhez;
18. a Bizottságot átfogó és kiegyensúlyozott stratégia végrehajtására kéri a nyersanyagokhoz való hozzáférés terén, figyelemmel az EU iparának és a fejlődő országoknak az érdekeire;
19. felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja felül kompenzációs finanszírozási rendszerét, a FLEX-et, annak biztosítása érdekében, hogy az alkalmas és hatékony legyen a fejlődő, és különösen a legkevésbé fejlett országok támogatására; úgy véli, hogy nemzeti szinten megfelelő lépéseket kell tenni az UNCTAD munkájának támogatása érdekében;
20. adatgyűjtésre és statisztikák készítésére kéri a Bizottságot a valós nemzetközi nyersanyag-és alapanyagkereskedelem terén; úgy véli, hogy a gazdaságpolitikai intézkedések megfelelőbb irányítása érdekében világos – és a csak spekulatív ügyletek által nem

torzított – képet kell kapni az áruk és nyersanyagok globális kereskedelméről;

21. elismeri, hogy a mezőgazdasági élelmiszertermékek és mezőgazdasági alapanyagok kereskedelmének liberalizációja számos új kihívás elé állította a kistermelőket a fejlődő, és különösen a legkevésbé fejlett országokban; Mivel a kistermelők gyakran nők, aránytalanul kedvezőtlenül érinti őket, ha nem tudnak megbirkózni a külső versennyel;
22. támogatja a fejlődő országokat azon törekvésekben, hogy biztosítsák a helyi lakosság élelmiszerhez való hozzáférését; úgy véli, hogy az életképes szabályozási környezetet tovább kell erősíteni, hogy a nemzeti jogszabályok és intézkedések hozzájáruljanak e szektor fejlődéséhez, valamint azoknak a nőknek a támogatásához, akik elsődlegesen felelősek családjuk és a helyi közösségek élelmezéséért;
23. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot annak biztosítására, hogy az Európai Unió által aláírt többoldalú, regionális és kétoldalú kereskedelmi megállapodások legyenek összhangban a fenntartható fejlődés célkitűzésével; felhívja a Bizottságot, hogy hozza meg a szükséges jogalkotási intézkedéseket annak biztosítására, hogy kereskedelmi fenntarthatósági hatásvizsgálatai (SIA) kapjanak szerepet az Európai Unió kereskedelempolitikájának kialakításában, különösen éghajlati, nemi és fenntartható fejlődési szempontból;
24. üdvözli a Bizottság azon bejelentését, hogy 2008-ban közleményt tesz közzé, amelynek célja az ásványokhoz és másodlagos nyersanyagokhoz való fenntartható hozzáférés feltételeinek javítása uniós és nemzetközi szinten;
25. tudomásul veszi a bioüzemanyag-előállítás gazdasági és környezeti előnyei tekintetében kifejtett, növekvő mértékű kritikát; felhívja a Bizottságot arra, hogy hatékony kitermelés és fejlesztés, nyersanyaghasználat és újrahasznosítás révén ösztönözze a fenntartható nyersanyagellátással kapcsolatos kutatást és innovációt;
26. úgy véli, hogy a nyersanyagok és alapanyagok kitermelését, összegyűjtését és előállítását a fenntarthatóság elvével összhangban kell végezni, tiszteletben tartv az ökoszisztémák természetes folyamatait, azok megváltoztatása helyett;
27. sürgeti a Bizottságot, hogy fokozza egy olyan, a konfliktusokat okozó erőforrásokról szóló nemzetközi megállapodás elérésére irányuló erőfeszítéseit, amelynek elsődleges célja a fegyveres konfliktusokat okozó, vagy azok révén megszerzett erőforrásokkal folytatott kereskedelem betiltása, és ragaszkodik a konfliktusokat eredményező erőforrásokkal az Európai Unióban folytatott kereskedelmet és az ezen erőforrásoknak az Unióban történő forgalomba hozatalát tiltó rendelet kidolgozásához, továbbá ösztönzi a gyémántkereskedelemben érintett valamennyi országot, hogy teljes mértékben csatlakozzon a csiszolatlan gyémántok nemzetközi kereskedelmére vonatkozó kimberley-i tanúsítási rendszerhez; arra szólít fel, hogy az átláthatóságot a kitermelő iparágak átláthatóságára irányuló kezdeményezés (EITI) és más kezdeményezések útján mozdítsák elő;
28. újól fog felhívja a Bizottságot és a Tanácsot a méltányos kereskedelem, valamint a társadalmi és környezeti normák javításához a fejlődő országok kistermelőinek és marginalizált termelőinek támogatásával hozzájáruló, függetlenül ellenőrzött, egyéb kereskedelmi kezdeményezések támogatására, ösztönzi az uniós hatóságokat, hogy a

méltányos kereskedelem és a fenntarthatóság kritériumként szerepeljen nyilvános pályázataikban és közbeszerzési politikáikban;

29. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a Föld erőforrásait egyre növekvő mértékben használják fel az állattenyésztésben; emlékeztet a FAO 2006. novemberi, „Az állattenyésztés hosszú árnyéka” című jelentésére, amelynek becslései szerint a húsipar és az állattenyésztés felel a világ üvegházhatásúgáz-kibocsátásának 18%-áért, amely az elsivatagosodást is felgyorsítja a fejlődő országokban; felhívja a Bizottságot, hogy hozza meg a szükséges intézkedéseket a szektoron belül, és hozzon létre ösztönző mechanizmusokat az elsivatagosodás megelőzésére a nemzetközi éghajlati tárgyalások keretében;
30. úgy véli, hogy a kitermelő iparágak átláthatóságára irányuló kezdeményezést (EITI), amelynek célja a kormányzásnak a kitermelő ágazat jobb átláthatósága és elszámoltathatósága útján történő megerősítése, világszerte alkalmazni kell annak érdekében, hogy a fejlődő országok megfelelőbb lehetőségeket kapjanak a természeti erőforrásaiknak megfelelő érték megszerzésére;
31. hangsúlyozza, hogy a magas olajárak alátámasztják, hogy az energiapolitikában sürgős és eltérő megközelítésre van szükség az energiahatékonyság növelése és más energiaforrások – ideértve a megújuló energiát is – fokozottabb használata érdekében;
32. felismeri, hogy az éghajlatváltozás azokat a közösségeket érinti majd a legsúlyosabban, amelyek már most is jelentős gazdasági és társadalmi problémákkal küzdenek; megérti, hogy különösen a nők rendkívül veszélyeztetettek; bátorítja a megfelelő nemzetközi pénzügyi és technikai támogatás révén a helyi szintű alkalmazkodásra irányuló törekvéseket;
33. aggasztja, hogy Kína nem teszi lehetővé, hogy külföldi vállalatok többségi részesedést szerezzenek egyes ágazatokban, például az acéliparban, és hogy számos olyan mechanizmust vezetett be, amely korlátozza a nyersfém kivitelét, illetve kormányzati támogatást biztosít ezek külső forrásokból történő beszerzésére; felismeri, hogy ez a gyakorlat komoly nehézségek elé állítja az EU iparát, ezért valamennyi rendelkezésre álló eszközzel kezelni kell, ideértve a megerősített párbeszédet is;
34. rámutat, hogy egyes, világszinten nyersanyagokat kereső felemelkedő országok, például Kína új, különösen Afrikával kapcsolatos kereskedelempolitikája komoly és kedvezőtlen hatással van az Európai Unió árukhoz való hozzáférésére ezen a földrészen, az államok közötti kétoldalú kapcsolatokra alapozott, az emberi jogokat, a vállalatok társadalmi felelősségét, valamint a környezetvédelmi és szociális normákat figyelmen kívül hagyó megközelítés miatt;
35. üdvözli a Bizottság azon kezdeményezését, hogy továbbra is valamennyi meglévő eszközt használjanak fel a nemzetközi kereskedelmi megállapodásokat sértő kereskedelmi gyakorlatok ellen, a fent említett, COM(2008)0108 közleményében foglaltak szerint;
36. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok parlamentjeinek és kormányainak, valamint a fontosabb nemzetközi szervezeteknek, az UNCTAD-nak, a WTO-nak, a Világbanknak, a CFC-nek (Közös Árualap) és a FAO-nak.

INDOKOLÁS

A 2000-ben az ENSZ által elfogadott millenniumi fejlesztési célok (MFC-k) a világ vezetői által a világ szegényeinek tett reményteljes ígéretnek voltak. 15 éven belül nyolc olyan célt kellett elérni, amelyek érzékelhetően javíthatják a világ legszegényebb országainak és lakosainak helyzetét. A cél a rendkívüli szegénység felszámolása, és a férfiak és nők közötti egyenlőség növelése volt. Minden gyermeknek meg kell adni a lehetőséget az alapfokú oktatásra, és az AIDS terjedését meg kell fékezni. A különböző célkitűzésekhez számszerűsített mutatókat rendeltek, hogy lehetővé tegyék a munka alakulásának folyamatos értékelését.

2005-ben az erre szánt idő egyharmada eltelt, és eljött az ideje az előrelépés első értékelésének. 2005 szeptemberében az ENSZ rendkívüli ülészakot tartott. E találkozón kiderült, hogy jóllehet sor került némi előrelépésre, jelentős erőfeszítésekre van szükség, ha a célkitűzéseket 2015-ig el akarják érni, különösen a világ legszegényebb országaiban.

A millenniumi fejlesztési célok elérésének lehetősége számos tényezőtől függ. Egyaránt szükség van nemzetközi kezdeményezésekre és a különböző országokban végrehajtandó nemzeti intézkedésekre. Más szóval, valószínűleg nincs olyan egyedüli biztos orvosság, amelyet a világ vezetői alkalmazni tudnának a szegénység felszámolására.

A millenniumi fejlesztési célok elérését illetően a gyors éghajlatváltozás jelenti a legnagyobb veszélyt. Jóllehet a fejlett ipari országokból származik az eddigi üvegházhatásúgáz-kibocsátás legnagyobb része, a fejlődő országok a legsúlyosabban érintettek. Az árvizeket, az aszályt és a drasztikus időjárás-változást már a globális felmelegedés okozza.

2007 novemberében az IPCC negyedik vizsgálati jelentésében megállapította, hogy az üvegházhatásúgáz-kibocsátást 2020-ra 25–40%-kal kell csökkenteni, amit Balin is hangsúlyoztak 2007 decemberében. Valamennyi szakpolitikai területet úgy kell összehangolni, hogy megvalósulhassanak az üvegházhatásúgáz-kibocsátás jelentős csökkentéséhez szükséges intézkedések. A kereskedelempolitikának is vállalnia kell a felelősséget az éghajlatváltozás elleni küzdelemben; csökkenteni kell a szükségtelen kibocsátásokat, és meg kell találni a politikai eszközöket a „zöld termékek” (új intelligens technológiák stb.) kereskedelmének megkönnyítésére. Az EU-nak vezető szerepet kell vállalnia az éghajlatváltozás elleni küzdelemben.

Ez ugyanakkor nagy mértékben függ a finanszírozástól, és a különböző erőforrásokhoz való hozzáféréstől. Erre sor kerülhet a világ gazdag térségeiből a szegény térségek felé irányuló nemzetközi szállítmányokon keresztül, segélyek és megfelelő fejlesztési kezdeményezések formájában. Ugyanakkor, ehhez a szegény országok adósságainak nagymértékű eltörlése is szükséges. Az USA-tól, az EU-tól és néhány más gazdag országtól most nem további retorikai fordulatokra és ígéretre lenne szükség: egyszerűen be kell tartani a megtett ígéretet. Ez jelentősen ösztönözné az MFC-k elérése érdekében végzett globális munkát.

További döntő lépés lehet a fejlődő országokban a jólét és a források helyi szintű megteremtésével kapcsolatos feltételek kialakítása és javítása. Itt válik világossá, hogy mennyire döntő a nyersanyag-kereskedelem a fejlődés szempontjából. A fejlődő országok

nagyon nagy része függ jelenleg nagymértékben egyetlen vagy csak néhány nyersanyag, úgymint a kávé vagy a kakaó kivitelétől.

E termékek ára egy ideje stagnál, különösen az ipari termékek és tőkejavak árainak alakulásához viszonyítva. Ez azt jelenti, hogy a fejlődő országok exportbevétele csökken, míg ezzel egyidejűleg a behozatal drágul.

Az általános árstagnáláson felül a nyersanyag-kereskedelem további fontos jellegzetessége a rövid távú érzékenység, amelyre számtalan piacon volt példa. Néhány esetben ez azt jelentette, hogy az adott alapanyag ára nagyon meredeken nőtt vagy csökkent, mindössze néhány hónap alatt. Ez az érzékenység részben az időjárás-változásokból eredő termelési nehézségeknek és/vagy olyan technológiai innovációknak köszönhető, amelyek megváltoztatták a termelési vagy a szállítási rendszereket.

Az olyan fejlődő országokban, amelyekben az állami bevétel jelentős mértékben egyetlen vagy csak néhány nyersanyag kivitelétől függ, ezek az erőteljes ár- és bevételingadozások súlyos problémákhoz vezethetnek. Ez negatív hatást gyakorol az ország nemzeti tervezésére és a közkiadásokra. Ezen felül megnehezítheti az alapanyag-termelők számára, hogy megtervezzék, vagy előre lássák beruházásaikat.

Csak az elmúlt néhány évben kezdtek jelentősen emelkedni a nyersanyagárak. E tendencia nagymértékben a feltörekvő gazdaságokból, például Kínából származó kereslet erőteljes növekedésének, az éghajlatváltozásnak tulajdonítható termelési problémáknak, és a gabona állattenyésztési célú vagy bioüzemanyag-előállításra történő felhasználásának a következménye.

A jövőre vonatkozó kilátások bizonytalanok. Amennyiben az Egyesült Államok gazdaságában recesszió következik be, vagy ha a kínai iparban többszörös szűk keresztmetszet áll elő, a helyzet gyorsan megváltozhat. Ez érinteni fogja a nyersanyag-kereskedelmet is. Gyors változásokra kerülhet sor a nemzetközi piacokat is jellemző nyersanyag-spekuláció eredményeként, amely vagy felveri, vagy leszorítja az egyes termékek árát.

Fejlesztési szempontból a nyersanyag-kereskedelem számos kérdést felvet. E kérdések közé tartozik a bevételek áringadozásokkal szembeni stabilizálásának, és ezáltal a termelő országokban a tervezhetőség növelésének folyamatos szükségessége. Számos politikai eszköz áll e célból rendelkezésre. Az egyik lehetőség egy nemzetközi finanszírozási rendszer létrehozása a bevétel stabilizálására az egyes exportáló országokban. E területen jelentős tapasztalatot kínál az EU FLEX rendszere, amely az AKCS-országoknak nyújt támogatást, valamint az UNCTAD és mások által végzett tevékenységek.

További szükséglet a nyersanyagexport-függőség azáltal történő csökkentése, hogy az egyes fejlődő országokban fokozzák a gazdaság diverzifikációját. A fejlettebb termelési rendszerek, amelyek lehetővé teszik a nagyobb hozzáadott értéket képviselő áruk feldolgozását és előállítását, nagyobb jólétet és jobban tervezhető bevételeket teremtenének. Ezzel összefüggésben több támogatást kell adni a helyi diverzifikációs stratégiák, valamint a regionális integráció és beruházások számára.

E tekintetben a mezőgazdaság döntő szerepet játszik. Számos szegény országban a mezőgazdaság az elsődleges szektor, amely számtalan típusú munkahelyet teremt, és ellátja élelemmel az ország lakosságát. Az agrárszektorba történő beruházások és a szektorban tett kezdeményezések jelentős hatást gyakorolhatnak a fejlődő országok társadalmának és gazdaságának egészében. Jelentős hatással lehetnek a nőkre is, akik gyakran központi szerepet játszanak a hagyományos mezőgazdaságban.

Alig hét év maradt arra, hogy az MFC-ket 2015-ig megvalósítsák. Az idő fogytán. A folyamatban lévő fejlesztési munkát ugyanakkor gátolják az éghajlatváltozás által előidézett kockázatok. További erőfeszítésekre és több forrásra van szükség. Ehhez a nemzetközi együttműködés és a nemzeti szintű fellépés egyaránt fontos. A nemzetközi nyersanyag-piacokon jelenleg tapasztalható gyors változások azonban a fenntartható fejlődésre és a globális szolidaritásra irányuló fellépés szükségességét hangsúlyozzák.

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	27.3.2008
A zárószavazás eredménye	+: 23 -: 1 0: 0
A zárószavazáson jelen lévő képviselők	Daniel Caspary, Françoise Castex, Christofer Fjellner, Béla Glattfelder, Ignasi Guardans Cambó, Jacky Hénin, Syed Kamall, Marusya Ivanova Lyubcheva, Erika Mann, David Martín, Vural Öger, Georgios Papastamkos, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Gianluca Susta, Iuliu Winkler
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok)	Jean-Pierre Audy, Harlem Désir, Jens Holm, Sajjad Karim, Rovana Plumb, Zuzana Roithová, Zbigniew Zaleski
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok) (178. cikk (2) bekezdés)	Sepp Kusstatscher